Karácsony 2. napja

Jn 3,35–36

Az ajándék mögött az Ajándékozó

A vasárnap jellege

Karácsony második napja az egyházi évben nem pusztán az ünnep meghosszabbítása, hanem az inkarnáció titkának mélyebb szemlélése. Míg karácsony ünnepe Krisztus születésének örömhírét hirdeti, a második ünnepnap arra irányítja figyelmünket, hogy a betlehemi gyermek valójában kicsoda. Az egyház ősi hagyománya szerint ezen a napon Szent István vértanú emlékezete is kapcsolódik az ünnephez.

János evangéliumának teológiája különösen alkalmas arra, hogy karácsony titkát ne csupán érzelmi, hanem hitbeli mélységében szemléljük. A jászol egyszerre mutatja Isten szeretetét és Fiának isteni tekintélyét. Karácsony második napján a gyülekezet már nemcsak a megszületett gyermekre tekint, hanem arra a Fiúra, akinek az Atya *„kezébe adott mindent”*. Az ünnep így a megtestesülésből az üdvösség felé vezető utat rajzolja meg: Betlehemtől a kereszten át az örök életig.

Amit a textusról tudni kell

Jn 3,35–36 közvetlenül Keresztelő János bizonyságtételének lezárásában helyezkedik el. A háttérben az a kérdés áll, hogy ki Jézus, és milyen viszonyban áll Jánossal. Az evangélista következetesen azt hangsúlyozza, hogy János csak tanú, aki a világosságra mutat, maga azonban nem a világosság (Jn 1,8). Textusunk ennek a bizonyságtételnek a csúcspontja.

„Az Atya szereti a Fiút” kijelentés a Jánosevangélium egyik legmélyebb szentháromságtani állítása. A szeretet itt nem érzelem, hanem az isteni közösség örök valósága. Az Atya és a Fiú egysége megelőzi a teremtést, s ebből a szeretetközösségből fakad az üdvösség története. Karácsony fényében különösen hangsúlyos: Jézus nem csupán Isten küldötte, hanem az öröktől szeretett Fiú.

A *„kezébe adott mindent”* kifejezés királyi és messiási hatalomra utal. Az Ószövetségben Isten a királyoknak, bíráknak vagy választott szolgáinak ad megbízatást. Jézus azonban nem részesedik a hatalomból, hanem annak teljességét kapja. A Fiú az élet, az ítélet és az üdvösség Ura.

A következő vers kettős szerkezetű: aki hisz a Fiúban, annak örök élete van; aki engedetlen a Fiú iránt, nem lát életet. Olyan emberről van szó, aki tudatosan elutasítja az Isten szavának való engedelmességet. A hit tehát nem puszta vélemény vagy vallási meggyőződés, hanem bizalom és odafordulás Krisztushoz.

Az evangélista nem csupán jövőbeli üdvösségről beszél. Aki Krisztusban hisz, már most részesedik az örök élet valóságából. János teológiájában az üdvösség jelen idejű valóság és jövőbeli teljesség egyszerre. Ez a szakasz világosan megmutatja: az üdvösség kizárólag Krisztushoz kötött. Az ember nem saját érdemeivel, vallásosságával vagy erkölcsi teljesítményével jut Istenhez, hanem egyedül a Fiúba vetett hit által. János azonban nem elméleti vitát folytat, hanem élet-halál kérdéséről beszél. Nem két vallási vélemény között kell választani, hanem az élet és az élet elvesztése között.

A perikópa megértése

A fejezet utolsó három versében fellelhetjük a szentháromságtant is, ami röviden, de hatásosan kifejezésre jut. Az Atya az igazmondó, a küldő, minden létező hatalom forrása, akitől örök élet vagy a „meg-

Creative Commons BY-NC-ND 4.0

maradó harag" ítélete ered. A Fiú Isten szavának hordozója, közvetítője, akinek Isten saját szavait adja, kezébe hatalmat tesz mindenek fölött, s tőle való viszonyunkon múlik a mi örök életünk. A küldés teljességgel közénk hozza Isten igazságát és életét, mert a Fiú az Isten Lelkét nem mértékkel, nem korlátozottan, hanem teljességgel viseli és továbbadja. A felénk megnyilvánuló Szentháromságról van szó. Isten belső élete nyílik meg a hívő előtt. Ez valóban Isten önközlésének teljessége.

Igehirdetési vázlat

Karácsony második napján még körülvesznek bennünket az ünnep jelei. Az ajándékok ott vannak a fa alatt vagy már kibontva a szobában. Egy ajándék azonban csak akkor válik igazán értékessé, ha felismerjük, kitől kaptuk.

A mai igében Isten arra hív, hogy ne álljunk meg a jászolnál, hanem fedezzük fel a betlehemi gyermek mögött az örök Fiút.

Az Atya szeretetéből érkezett Fiú

„Az Atya szereti a Fiút…" Karácsony gyökere nem az ember szeretete Isten iránt, hanem Isten szeretete az ember iránt. Mielőtt mi kerestük volna őt, ő már szeretett bennünket. Jézus nem véletlenül született a világba. Nem egy próféta a sok közül. Ő az Atya szeretett Fia. Amikor a pásztorok a jászolhoz léptek, nem egyszerű gyermeket láttak, hanem azt, akit az Atya öröktől szeret.

A mai ember gyakran a teljesítmény alapján értékeli önmagát és másokat. Isten azonban azt mutatja meg, hogy az ő országának alapja a szeretetkapcsolat. Az üdvösség története az Atya és a Fiú szeretetközösségéből fakad.

A Fiú kezében van minden

„…kezébe adott mindent." A betlehemi gyermek keze üresnek látszik. Nem tart jogart, nem visel koronát. Mégis az ő kezében van minden. Az életünk, a jövőnk, az üdvösségünk. Karácsony paradoxona éppen ez. A kiszolgáltatott gyermek a világ Ura. Alázatban érkezik, de mennyei hatalommal rendelkezik. Amikor bizonytalanság vesz körül bennünket, jó tudni, hogy nem a véletlen irányítja a történelmet. Az Atya a Fiú kezébe helyezett mindent. Ez vigasztalás a gyászolónak, erő a betegnek és reménység a jövőtől félő embernek.

III. A Fiú ajándéka: örök élet

„Aki hisz a Fiúban, annak örök élete van…" Karácsonykor sok ajándékot kapunk, de mind mulandó. A Fiú ajándéka azonban örök. János nem azt mondja, hogy majd egyszer lesz örök életünk, hanem hogy már most van. A Krisztussal való kapcsolat új életet teremt. Ez nem azt jelenti, hogy eltűnnek a nehézségek. A hívő ember is megbetegszik, sír és meghal. De már egy másik valóság részese. Mint amikor a hajnal első fénye megjelenik a sötét égbolton: a nappal még nem teljes, de már elkezdődött. Az örök élet Krisztusban már most elkezdődik.

A karácsony döntésre hív

„…aki pedig nem engedelmeskedik a Fiúnak, nem lát életet." A karácsony nem csupán megható történet. Válaszra váró isteni megszólítás. Nincs közömbös álláspont. Vagy elfogadjuk a Fiút, vagy kívül maradunk az élet közösségén. Ez az ige azért szól ilyen komolyan, mert Isten nem akarja elveszíteni az embert. Az ünnep végén a kérdés nem az, hogy mit kaptam karácsonyra, hanem az: mit kezdek Krisztussal?

A jászolban fekvő gyermek az Atya szeretett Fia. Kezében van minden. Ő örök életet ad. Karácsony második napján ezért nemcsak az ünnepet folytatjuk, hanem hitvallást teszünk: a betlehemi gyermekben felismerjük a világ Megváltóját, és rábízzuk életünket.

További javaslatok az istentisztelethez

Lekciók
Kötelező: Tit 3,4–7; fakultatív: Ézs 11,1–9

Énekek
EÉ 159, 161, 163, 171

Illusztrációk

VERS

Weöres Sándor: *Földi és égi hatalom* (részlet)

„Amit nekem adsz: mindenkinek adod", hirdeti
a földi hatalom.
„Amit mindenkinek adsz: nekem adod", hirdeti
az égi hatalom.

TÖRTÉNET

Egy kisfiú leült az asztalhoz a színes krétáival és egy nagy üres lappal, és elkezdett rajzolni. Az édesapja észrevette, milyen elmélyülten dolgozik. Megállt mellette, és megkérdezte: „Mit csinálsz, kisfiam?" „Lerajzolom Istent" – mondta a kisfiú. „De kicsim, Istent nem tudod lerajzolni" – felelt az apa. „Senki sem tudja, hogy néz ki Isten." A kisfiú egy percre elgondolkodott, aztán így szólt: „Hát – majd megtudják, ha elkészülök!" (Rice 2021, 32. o.)

Felhasznált és ajánlott irodalom

Biblia magyarázó jegyzetekkel. Magyar Bibliatársulat – Kálvin Kiadó, Budapest, 2017.

Ecsedi Zsuzsa (szerk.) 2017. *Énekkincstár. Evangélikus énekeink kézikönyve*. Luther Kiadó, Budapest.

Farkasfalvy Dénes 1986. *Testté vált szó. Evangélium Szent János szerint. Első rész.* Prugg Verlag, Eisenstadt.

Gál Ferenc 1987. *János evangéliuma.* Szent István Társulat, Budapest.

Pecsuk Ottó (szerk.) 2004. *Bibliaismereti kézikönyv.* Kálvin Kiadó, Budapest.

Perkins, Pheme 2003. Evangélium János szerint. In: R. E. Brown – J. A. Fitzmyer – R. E. Murphy (szerk.): *Jeromos bibliakommentár.* 2. köt. Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat, Budapest.

Rice, Wayne 2021. *Fején a szöget! 2. 100 frappáns, figyelemfelkeltő illusztráció előadásokhoz, tanításokhoz.* Ford. Bedőné Kriszt Éva. Új Remény Alapítvány, Debrecen.

Weöres Sándor 2022. *Füves könyv.* Trubadúr Kiadó, Budapest.

■ SZOMJU TAMÁS